

Naar een teekening van Eugène Burnand

De Zaaier

OUDJAAARSAVOND

ONLANGS HOORDE IK VERTELLEN, DAT een meisje op een catechisatie had gezegd, toen er over den Oudjaarsavond gesproken werd: O ja, dan ga je eerst naar de kerk en dan krijg je later oesters met champagne.

Welke indrukken de diepste waren, die van de kerk of die van de oesters, vertelde ze er niet bij.

Vermoedelijk balanceerde dat wel zoo'n beetje.

Natuurlijk is oudjaarsavond niet compleet zonder z'n kerkgang, terwille van de stemming.

Elk ding heeft zoo z'n eigen stemming.

Kerstmis, dat is sneeuw. Als er geen sneeuw ligt, zeggen de menschen, is 't geen Kerstmis.

Paschen geeft bloemetjes en lammetjes. Als 't bij ongeluk vroege en dus extra-koude Paaschdagen zijn, zeggen de menschen tegen elkaar: Je hebt er niets geen idee van, dat het Paschen is.

En Oudjaarsavond, dat is: een kerk vol menschen, onder de lichtende kronen, in de hoeken zoo'n beetje mystiek-schemerdonker en dan: „Uren, dagen, maanden, jaren vliegen als een schaduw heen.” Liefst uit volle borst gezongen.

Zie zoo, nu voel je tenminste, dat het oudjaarsavond is.

En mochten de indrukken, de stemmingen al te diep gaan bij de laatste regels, b.v.: „Al het heden wordt verleden, schoon 't ons toegerekend blijft,” dan zorgen de oesters met champagne thuis voor het onmisbare evenwicht!

Een van de eerste dingen die een mensch leert, als hij met algebra begint, is: + en — is O.

Men kan zoo het Nieuwe Jaar beginnen met een rimpelloos gemoed.

Selma Lagerlöf heeft in haar boek „De Voerman” gebruik gemaakt van een mooie, ietwat lugubere Oudjaarsavond-legende.

Daar rijdt door de wereld, zoo vertelt de legende, een voerman met een wagen, door geen menschen-oogen gezien.

De wagen is oud, heel oud en maakt bij het rijden een piepend, knarsend geluid.

Het paard is mager en kreupel, met vergrijsde manen.

De voerman heeft een bleek gezicht met blauwe lippen, een kap over z'n hoofd, een zeis in z'n hand.

156

Het heele jaar rijdt hij rond van huis tot huis, van dorp tot dorp, van stad tot stad, van land tot land. Hij heeft den tijd, want waar hij rijdt, daar is geen tijd meer. Hij moet de zielen der stervenden halen en ze naar hun bestemming brengen.

Maar op den Oudjaarsavond, als de laatste twaalf slagen van de klok in de oneindigheid zijn weggedreund, wordt hij afgelost.

Wie op dat oogenblik sterft, moet voor het komende jaar voerman zijn.

Zoo ongeveer is de kern, waaromheen de geniale vertelster uit Zweden haar verhaal heeft geweven.

Een beetje griezelig, zegt ge, en eigenaardig, maar verder....?

Maar nu denk ik aan een gesprek, dat de voerman houdt met z'n opvolger.

Het is moeilijk werk, dat je te doen krijgt, David, zegt de voerman.

Het zou niet moeilijk zijn om uit te gaan en te maaien, als de akker steeds vol gele, buigende halmen stond. Maar als iemand gedwongen wordt om armoe-dige halmen af te maaien, die nog groen zijn, nog maar half-volwassen, dan is het treurig. En daarom, David, straks als ze wakker worden, de menschen — het is Nieuwjaarsmorgen — dan denken ze het eerste aan het Nieuwe Jaar en wat het brengen zal. De een verlangt liefdesgeluk en een ander voorspoed en een ander rijkdom en een ander een lang leven. Ik zou willen, dat ze allen hún handen samenvouwden tot dit eene gebed:

„O God, laat mijn ziel tot rijpheid komen, eer ze gemaaid wordt.”

Zou dit niet een heerlijk besluit van het Oude Jaar zijn?

Jesus Christus zegt in Matth. 13 : 38: „en de akker is de wereld.”

Ik geloof, dat Eugène Burnand door deze gedachte gegrepen is, toen hij z'n plaat teekende van den zaaier, die uitgaat over zijn akker. Wat het allereerste opvalt, is het onafzienbare van den akker.

De akker is de wereld en op dien akker hebben wij weer een jaar lang gestaan.

God heeft gestuurd, al naar Zijn wijsheid het goed-dacht, de zonkeoestering, den milden regen, maar ook Zijn koude, onbarmhartige winden.

Alles op Zijn tijd, alles met groote wijsheid en liefde gekozen, opdat wij zouden groeien tot rijpheid.

Nu is het jaar ten einde en wij zitten neer om ons te bezinnen.

Zijn wij nog zondaar? Het Grieksche woord voor zondaar beteekent eigenlijk: een mensch, die z'n doel gemist heeft. In dit verband zouden wij kunnen zeggen: een onrijpe.

Of verstaan wij iets van het prachtige slot van 1 Kor. 15: „Zoo dan, mijn geliefde broeders, zijt standvastig, onbeweeglijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere”?

Dat laatste vooral: de blijde zekerheid van een mensch, die in Christus tot rijpheid groeit.

Hoe is het? De akker is de wereld en op dien akker staan wij nog!

„O God, laat onze ziel tot rijpheid komen, eer ze gemaaid wordt.”

A. K. STRAATSMA

Naar een houtsnede van Jan Th. Giesen

WINTER